

إِشْغَال - انسان، انسانها - بیمار، بیمارستان - پیروز، پیروزی - اسلام، اسلامی، مسلمان - انقلاب، انقلابی - فلسطین، فلسطینی

\* \* \*

پیشنبه گذشته، آموزگار درباره درس «نامه‌ای از یک کودک فلسطینی» صحبت می‌کرد. او عقیده دارد که هر کودکی در دنیا باید میهن خود، زبان خود و مذهب خود را خوب بشناسد. یعنی باید درباره دین، کشور و زبان خود مطالعه و فکر کند. معلم ما گفت: «شما دیگر بزرگ شده‌اید و هنگام آن رسیده است که خیلی چیزها بدانید و یاد بگیرید. آیا شما می‌دانید که کودکان بسیاری در جهان گرسنه هستند، بیمار هستند، و آرزویی ندارند جز آنکه به مدرسه بروند و درس بخوانند؟»

\* \* \*

مبازه - اسرائیل - امام خمینی - انسانهای آزاده - باز خواهیم گشت - به همین سبب - بیشتر آزار و آذیت می‌کند - تا آخرین نفس - ترسیده است - راحت نمی‌گذارد - وطن عزیzman - بیمارستانهای ما - بازگشتن - برگشتن - به زور گرفتن - جنگیدن - تبرد کردن - بار - بار - زیر - زیر - سبب - سبب

\* زیر حرفی که در آن «سه دندانه» وجود دارد، خط بکشید.

آموزگار ادامه داد: «مثلاً کودکان مسلمان فلسطینی در صحراء و در زیر چادرها زندگی می‌کنند. چرا؟ چون دشمن وطن و خانه آنها را اشغال کرده است و در هیچ کجا راحتشان نمی‌گذارد. او چادرها، مدرسه‌ها و حتی بیمارستانهای آنها را هم بمباران می‌کند.» پس از کلاس، من از دوستم فاطمه پرسیدم: «آیا می‌دانی که فلسطین در کجای دنیا قرار دارد و یا چرا اسرائیل دشمن کودکان فلسطینی و همه انسانهای آزاده است؟» فاطمه گفت: «نه، نمی‌دانم. اما می‌خواهم بدانم چرا دشمن مردم فلسطین آنها را آزار و آذیت می‌کند؟»

\* دور کلمه‌ای که در آن حرف «طه» وجود دارد، خط بکشید.

فاطمه گفت: «ما می‌دانیم که خیلی چیزها نمی‌دانیم. اما مطمئن هستم که با مطالعه و سوال کردن چیزهای بسیار باد خواهیم گرفت.» من گفتم. «بله، صحیح است. و

همان طور که کودکِ مسلمانِ فلسطینی در نامه‌اش نوشته است که ما تا آخرین نفس با اسرائیل مبارزه می‌کنیم و به یاری خدا پیروز خواهیم شد و به وطن عزیزمان باز خواهیم گشت، کو دکانِ فلسطینی و همه کو دکانِ دنیا با خیال راحت در خانه و در وطن خود زندگی کنند.

آولًا اتفاقاً - چندًا - حتماً - عمداً - قبلاً - فوراً - كاملاً - مثلاً - معمولاً

## روباه و زاغ

پا، پای، پایی - دم، دمی - بال، بالت - بجست - خوش آواز - خوشخوان - دهن،  
دهان - گر، آگر - راه، راهی - زاغ، زاغک، زاغکی - آواز، آوازش - بهتر - زیبا، زیبایی -  
سیاه، سیاهی - طعمه - فریب - فالب - آشکار - خوراک - روباء، روباء‌ی، رویه،  
روبهک - قارقار - بجست = پرید - پرفرب = حفه‌باز - حیلت‌ساز = حیله‌گر

\* \* \*

جمعه گذشته، وحید و محمد تصمیم گرفتند که درین جدید فارسی را برای هم معنی کنند. هر دو پای درختی در کنار رودخانه نشستند و محمد گفت: «زاغکی قالب پنیری دید، یعنی کلاغ کوچکی یک قالب پنیر دید. به دهن برگرفت و زود پرید، یعنی زاغک قالب پنیر را با نوکش گرفت و فوراً پرید و رفت.» آکنون نویت وحید بود و او گفت: «بر درختی نشست در راهی / که از آن می‌گذشت روباء، یعنی بر سر راه خود، به درختی رسید و روی شاخه‌اش نشست. اتفاقاً روباء از پای آن درخت می‌گذشت که پُرفرب و حیلت‌ساز بود. یعنی حفه باز و حیله‌گر بود.» در این لحظه محمد خندید و گفت: «وحید، نگاه کن...»

خواستن، خواست، می‌خواست - رسودن، رسود، برسود - گذشتن، گذشت،  
می‌گذشت - گشودن، گشود، بگشود - تبدی، تبودی - هست - نیست - شعر، شاعر -  
آنای کوچک = آنایک - پسرک - دخترک - مرغک - پا، پایی - آنها، آنایی - تنها،  
تنایی، دریا، دریایی - زیبا، زیبایی - صحراء، صحرایی

\* دور کلمه‌ای که در آن (شش نقطه) وجود دارد، خط بکشید.

وحید نگاه کرد و دید زاغکی روی شاخه درخت نشسته است و آنها را تماشا می‌کند. وحید گفت: «مطمئن هستم که این زاغک آمده است تا قصه خودش را پشتود.» کلاع کوچولو فار قار کرد. محمد گفت: «ختماً می‌گوید که من آصلاً مثل زاغک کتاب نیستم.» وحید گفت: «حالا من می‌شوم آن رویه حیله‌گر و حقه‌باز،» و به زاغک گفت: «به به، چه قدر زیبا! / چه سری، چه دمی، عججب پایی! / پرو بالت سیاه رنگ و قشنگ / نیست بالاتراز سیاهی رنگ،» زاغک بار دیگر فار قار کرد. محمد خنده کنان گفت: «او می‌گوید که برو بچه، چرا دروغ می‌گویی؟ دروغ گفتن کار خوبی نیست. پرو بال من هم قشنگ نیست.»

\* \* \*

وحید که مثلاً نقش رویاه را بازی می‌کرد ادامه داد: «ای زاغک زیبا، ای زیباتر از طاووس، ای زیباترین پرنده جهان، گر خوش آواز بودی و خوشخوان / نبدی بهتر از تو در مرغان،» زاغکی که روی شاخه درخت نشسته بود باز هم فار قار کرد و محمد گفت: «شنیدی؟ او می‌گوید که خوش آواز و خوشخوان نیست.» وحید به زاغک گفت: «حالا بقیه قصه را برایت می‌خوانم. خوب گوش کن! از اغ می‌خواست قار قار کند / تا که آوازش آشکار کند / طعمه آفتاد چون دهان پگشود / رویه ک بجست و طعمه را پُریود، خوب، بگو ببینم معنی شعر را فهمیدی؟ مُتوجه مَنظور شاعر شدی یا دوباره برایت بخوانم؟»

\* دور کلمه‌ای که در آن نشانه تشدید وجود دارد، خط بکشید.

این بار زاغک فار قار بسیار بلندی کرد و بالهایش را مُحکم بِر هم زد. محمد گفت: «من از اول گفتم که زاغک ما این قصه را نمی‌پسندد! او می‌گوید که نه خوشخوان است و نه بال و پر زیبا دارد. اما از اینکه می‌تواند در آسمان گردش و فار قار کند بسیار خوشحال است. او عقیده دارد که چون خودش را خوب می‌شناسد، از تعریف و تملق لذت نمی‌برد و هیچ رویاهی نمی‌تواند فریبش دهد.» در این هنگام زاغک برای آخرین بار فار قار کرد و رفت. وحید به محمد گفت: «تو که زبان زاغکها را خوب بَلَدی، بگو موقع رفتن چه گفت؟» محمد خنديد و گفت: «چیز مهمی نگفت، پیشنهاد کرد که اگر گرسنه شده‌ایم، برویم یک لقمه غذا بخوریم و زود برگردیم!»

## به پدر و مادر خود نیکی کنیم

بیش - پیش - نیش - خوش‌رفتار - خوش‌آخلاق - خوبی، بخوبی - حضرت - راحت، ناراحت - قرآن - بچه‌ها، بچه‌هایی - پیامبر - چگونه - کارها، کارهایم، کارهایش - فرزندم - هیچ وقت - اسماعیل - امام صادق علیه السلام - شویم، شویم - فهمیدم، فهمیدیم - گند، گند - می‌داشتیم، می‌فرماید، می‌فرمایند

\*\*\*

من دیروز غمگین بودم، چون مادرم بیمار بود. وقتی از مدرسه برگشتم، با فرشته رفتیم برای شام کمی خرید کردیم. و برای مامان هم یک دسته گل نرگس خریدیم. مامان از ما تشکر کرد. او گفت اطمینان دارد که با تماشای گلهای نرگس که خیلی دوست دارد، حالش زودتر خوب خواهد شد. بعد، به مامان دارو و یک لیوان شیر دادیم و او از من پرسید: «پسرم، امروز چه چیز تازه‌ای یاد گرفته‌ای؟» گفتم: « فقط چند کلمه جدید، مثلث، نیکی، خوش‌رفتار، چگونه، حضرت امام صادق علیه السلام، گرامی و...» در این لحظه بابا، با مقداری پرتفال و یک مجله از راه رسید و به مامان گفت: « لطفاً با خیال راحت استراحت کن. من و بچه‌ها شام را آماده می‌کنیم.»

\* زیر هر حرفی که سه نقطه دارد، خط بکشید.

من پدر فرشته و فرهاد هستم.. دیشب مشغول آشپزی بودم که بچه‌ها به آشپزخانه آمدند تا کمکم کنند. به آنها گفتم: «نشنیده‌اید که می‌گویند، اگر آشپز دو تا بشود خدا یا شور می‌شود یا بی‌نمک؟» فرشته پرسید: «اگر آشپز سه تا بشود چی؟» گفتم: « فعلًا نمی‌دانم. جواب سؤالت را بعدها می‌دهم!» فرهاد برای مادرش آب پرتفال می‌گرفت و فرشته آش می‌پخت و من برای خودم و آنها شام تهیه می‌کردم و با خود می‌گفت: « چه بچه‌های خوبی دارم. آنها هیچ وقت کاری نمی‌کنند که من با مادرشان ناراحت شویم و هر کاری را بخوبی انجام می‌دهند.»

\* دور کلمه‌ای که در آن حرف «ت» وجود دارد، خط بکشید.

من فرشته هستم. دیروز در مدرسه، نگران حال مادر بودم. وقتی به خانه آمدم او هنوز

در پستربود و حالت بهتر نشده بود. من و فرهاد خانه را تمیز کردیم. به بازار رفتیم و به بابا در آشپزخانه کمک کردیم. فرهاد خیلی غمگین به نظر می‌رسید و مرتب به کنار تخت مادر می‌رفت. از او خواستم که دیکته بنویسد. فوراً قبول کرد. گفتم بنویس: «پیامبر، قرآن، می‌فرماید، بیشتر...» فرهاد همه کلمه‌ها را درست نوشت. گفتم این جمله را هم بنویس، «من پیش از این هم اسماعیل را دوست داشتم. اما حالا خیلی بیشتر او را دوست دارم.»

\*\*\*

است - بست - داشت - رشت - دقت - سمت - مشت - گشت -  
حالت - خلقت - راست - زحمت - ساخت - شریت - شهرت - صحبت - گذشت -  
کاشت - ماست - محبت - نشست - نعمت - برگشت - تربیت - دندانت - زیانت -  
شجاعت - شهامت - علامت - آبگوشت - خوشبخت - مراقبت - مسافرت -  
مواظیبت - ناراحت - داستانت - شهرهایت - تهرهایت - اردیبهشت

فرهاد نوشت: «من پیش از این هم مادرم را دوست داشتم، اما حالا خیلی بیشتر او را دوست دارم.» خنده‌ام گرفت و از او پرسیدم: «فرهاد جون، مگر نام مادر ما اسماعیل است؟» فرهاد که تعجب کرده بود، گفت: «نه، نام او فرزانه خانم است.» پرسیدم: «بس چرا به جای اسماعیل نوشهای مادرم؟» فرهاد ناراحت شد و با نگرانی پرسید: «حالا، به خاطر این اشتباه نمره کم می‌کنم؟» در این هنگام صدای مادرم را شنیدم که می‌گفت: «فرهاد، بیا اینجا پهلوی خودم. بگذار فرشته درمش را بخواند. من حالم بهتر شده است و دیکته‌ات را صحیح می‌کنم.»

توت - سوت - شوت - قوت - لذت - مذت - مجرأت - حضرت - خلوت - دوات -  
صورت - مقررات - مهلت لفت - وقت - هست

## مسافر صحراء

شِن - کَف - پُشت - پِلک - پهْن - جلو - چرب، چربی - شَدَّت، شَدَد - عَرق - فُرو -  
ئَرم - هوا - بَدَم - بِينى - تَحَمُّل - صحراء - كَمتر - تشنَهَاي، تشنگى -  
گرسنهاي، گرسنگى - إدامه - كوهان - طوفان - سَفَر، مَسافر، مسافرت - هِنگام -  
اين همه - مقدارى - استفاده - بَرآمدَگى - غذَايى - راهپىمايى - مَدَّتها - پِلكها - بِرَوْم،  
برَوَد - بِبَندَم - بِبَيْنَم - بخورم - بياشامم - فهميدن، فهميدند - بِرمى خيزَند

\* دور کلمه‌ای که از پنج حرف درست شده است، خط بکشید.

نرگس و برادرش نادر مشغول تماشاي فيلم جاليي در تلویزيون بودند. اين فيلم که «مسافران صحراء» نام داشت، درباره يك زن جوان و يك مرد پير و يك شتر بود. وقتی نادر تصویر شتر را دید به نرگس گفت: «چه قدر کف پاهای شتر پهنه است!» خواهرش توضیح داد: «همین طور است. کف پاهای شتر چون پهنه و ئرم است، در شن و خاک فرو نمی رود.» در آن فيلم، زن و مرد و شتر در صحراء گم شده بودند. روز اول، غذای آنها تمام شد. روز دوم، کوزه آب آنها شکست. در سومین روز از شدت تشنگى و گرسنگى بیجان شدند. اما شتر بی آنکه بياشامد با غذایي نوش جان کند، به راه خود ادامه می داد.

\* زیر حرف و نه خط بکشید.

نادر از نرگس پرسید: «بگو ببینم، شتر چگونه می تواند مَدَتها بدون آب و غذا راهپىمايى کند؟ مگر گرسنه و تشنه نمی شود؟» نرگس گفت: «من چه می دانم! مگر من شتر هستم؟» نادر گفت: «من می خواهم بدانم.» نرگس گفت: «اگر از شتر پرسی می گوید: «من حيواني صحراء نورد هستم. به پشت من نگاه کنیدا يك بَرآمدَگى می بینید که به آن كوهان می گويند. در كوهات مقدارى چربی هست. وقتی که غذانمی خورم، بدنم از اين چربی استفاده می کند و قُوت می گيرد. و چون خبلی کم عرق می کنم، كمتر تشنه می شوم. حالا فهميدی چرا شتر می تواند اين همه گرسنگى و تشنگى را تحمل کند؟» بار دیگر هر دو مشغول تماشا شدند. روز چهارم باد تندي در صحراء برمى خيزد و گرد و خاک به هوا بلند می شود. آن زن و مرد نمی توانند جلو خود را ببینند. اما شتر راه خود را ادامه می دهد.

\* دور کلمه‌ای که در آن «ج - ج - چ - ج - خ - خ - ح - ح» وجود دارد، خط بکشید.  
نادر پرسید: «نرگس جان، می‌دانم که تو شتر نیستی. اما خواهش می‌کنم بگو چرا گرد و  
خاک شتر را آذیت نمی‌کند؟» نرگس گفت: «اگر گذاشتی این فیلم را ببینم! آقا جان، هر  
چشم این حیوان دو پلک دارد. پس اگر یکی از پلکهایش را ببندد، باز هم می‌تواند،  
ببیند. او قادر است بینی خود را هم ببندد. برای همین است که هنگام طوفان، خاک در  
بینی و چشم نمی‌رود. اگر سؤال دیگری داری بفرما. و گرنه دیگر مزاحم نشو و بگذار  
بقیه فیلم را تماشا کنم.» نادر زیر لب گفت: «واي... تو امروز چه قدر بدآخلاق و کم  
حوصله شده‌ای!»

تب - تبر - تبریک - تَن - تَنگ - تَر - تَرس - تُرشی - تور - توزج - توران

\*\*\*

طوفان تمام شده بود. شتر با پاهای پهن و نرم خود که در شن فرو نمی‌رود، آرام آرام در  
صحراء می‌رفت وزن به مرد می‌گفت: «دیگر نمی‌توانیم این همه تشنگی را تحمل کنیم!»  
مرد گفت: «ناامید نشو. شاید نجات پیدا کنیم.» زن پرسید: «چگونه؟» و نگاهی به  
آطراف خود انداخت. ناگهان، اتفاق عجیبی افتاد. از آسمان صدای ترسناکی شنیده  
شد. پرنده بسیار بزرگی به آنها نزدیک می‌شد. شتر ترسیده بود. اما زن و مرد از شدت  
خوشحالی فریاد کشیدند. یک هلیکوپتر در جلو آنها به زمین نشست. آنها نجات پیدا  
کردند و فیلم به پایان رسید و نادر از خواهرش پرسید: «خوب، حالا بگو چرا شتر از  
هلیکوپتر ترسید؟»

\*\*\*

تو - پتو - گُرگ - تَنگرگ - شُکر، تَشگر - عَجَب، تَعْجِب - میز - تمیز - تَریز - تَبریز -  
نور - شور - بَسْنَ - پُختن - شُستن - پُخته - تَخته - تهیه - دَسته - رِشته - نِشته -  
نوشته - بهتر - بهترین - کوچکتر، کوچکترین - بزرگتر، بزرگترین - حتی - داشتی -  
رفتی - گشته - گفته - مُدّتی - دوستی - راستی - گرفتی - شیر - شُر - سیم - سِتم

## روباه و خروس

بسته - چاره - رَفِيق - زیرگ - زیرگی - فوراً - آسوده - آکنون - چاره - چه طور - خروسی - دُنبال - نفرین - بسی موقع - نامید، نامیدی - چشم، چشمی، چشمها یش - می بینی - می خوانی - گرفته ام، نگرفته ام - با آن همه زیرگی - بالای درختی - بیرون جست - نفرین برده ای - فریاد کن و بگو آه - آهی - چاه - چاهی - ده - دهی - کلاه - کلاهی - ماه - ماهی - نگاه - نگاهی

\*\*\*

ثمینه در شهر کوچکی نزدیک تبریز زندگی می کند. ماه گذشته ثمینه به مادر بزرگش تلفن کرد و گفت که دلش برای خاله ساناز تنگ شده است، چه کار کند؟ مادر بزرگ گفت: «چیزی که چاره دارد، هیچ غصه ندارد.» و اگر مامان و بابایی ثمینه موافق باشند ماه آینده به دیدن خاله ساناز خواهند رفت. ثمینه ژوق کرد و با خوشحالی از مادر بزرگش پرسید که چه طور به تبریز خواهند رفت؟ مادر بزرگ از او پرسید: «با اتوبوس چه طور است؟» ثمینه گفت: «عالی است!»

\* دور کلمه ای که در آن و ت وجود دارد، خط پکشید.

یک روز بعد از ظهر، ثمینه و مادر بزرگش با اتوبوس به سوی تبریز به راه افتادند. سر راه خود رویاهی را دیدند که از کنار دهی می گذشت. اما سگهای ده اورا دنبال کردند. رویاه فرار کرد و از دست سگها آسوده شد. سپس چشم ثمینه به خروسی افتاد که بالهای خوشنگ داشت و ناج قیرمزش در آفتاب برق می زد. او ناگهان به بام یکی از خانه های ده برجست، چشمانش را بست و آواز بلندی سر داد. ثمینه به مادر بزرگش گفت: «می بینید! این خروس و این رویاهی که آمده بود او را بخورد، و سگهایی که رویاه را دنبال کردند، مرا به یاد درس «رویاه و خروس» می آندازد.»

\*\*\*

طرف - طول - وطن - سطرا - سطل - فقط - وسط - شرط - طاقت - طعمه - طلوع - طناب - طوطی - نقطه - حیاط - خیاط - نشاط - اطاعت - طاهره - طبیعت - طوفان - طوبیله - فاطمه - مصطفی - دو طرفه - فلسطین - اطمینان - همین طور

مادر بزرگ پرسید: «کدام درس؟» ثمینه پاسخ داد: «همان درسی که رویاه به خروس می‌گوید، رفیق، پدرت بسیار خوشآواز بود. تو چه طور می‌خوانی؟ و در پایان رویاه با همه زیرکی فریب می‌خورد، نگاهی به خروس می‌اندازد و می‌گوید: نفرین بردهانی که بی موقع باز شود!» مادر بزرگ گفت: «درست را چه خوب بلدی!» ثمینه گفت: «دیکته اش را خوب بلد نیستم. کتابم را آورده‌ام تا با کمک خاله ساناز آن را بگیرم.» مادر بزرگ گفت: «چه فکر خوبی!» آنوقت ثمینه آسوده خاطر و خوشحال سرش را روی شانه مادر بزرگ گذاشت و آنها هر لحظه به تبریز و به خاله ساناز نزدیکتر می‌شدند.

## چوپان دروغگو

گاه، گاهی - گله - ڈوغ، ڈوغی، ڈوغگو، دروغگویی - ڈرد - سزای - گمان - نجات - چوپان - فریاد - خواست - گوسفندان - خلاص کردن = رهانیدن - می خنده‌ید - می دویدند - می فهمیدند - آز قضا یعنی اتفاقاً - به سوی او - برای نجات دادن چوپان - گوسفندان او را درید - چوپان دروغگو

سهراب در یک ایل زندگی می‌کند و پدرش چوپان است. شبی "از شبها، پدر سهراب کنار آتش خوابش برده بود. اما سهراب که بیدار بود و گاه‌گاهی جرقه‌های آتش و ستاره‌های آسمان را تماشا می‌کرد، ناگهان سایه‌ای را دید که به سوی گله می‌آمد. او فریاد کرد: «بابا بیدار شو. گرک به گله زد و گوسفندان را درید.» پدر سهراب از جا بحست. سهراب و پدرش برای نجات دادن گوسفندان تن دویدند. اما از گرگ خبری نبود. دو سه بار این ماجرا تکرار شد. تا روزی پدر سهراب به او گفت: «تو هم شده‌ای مثل آن چوپان دروغگو!» سهراب از خود پرسید: «کدام چوپان دروغگو؟»

\* دور کلمه‌ای که در آن حرف (غ) وجود دارد، خط بکشید.  
روزی از روزها، سهراب به سوی تپه‌ای که چراگاه گله بود، دوید و به پدرش گفت: «بابا... درس امروز ما درباره همان چوپانی بود که به دروغ فریاد می‌کرد، گرگ آمد. مردم

برای نجات دادن او و گوسفندان می‌دویند و بعد می‌فهمیدند که دروغ گفته است. از قضا روزی گرگی به گله زد و چوپان کمک خواست. ولی مردم که گمان کردند باز دروغ می‌گوید و به کمکش نرفتند. اما بابا... من همیشه راست می‌گویم و چوپان راستگو هستم! پدر سهراب لبخندی زد و گفت: «می‌دانم. حالا این قصه را با صدای بلند و شمرده برایم بخوان تا ببینیم در مدرسه چه یاد گرفته‌ای.» سهراب فوراً شروع به خواندن کرد.

\* دور کلمه‌های (شده‌ام، کرده‌ای، آسوده‌ای، آماده‌ای) را خط بکشید.  
علی به اسماعیل تلفن کرد و از او پرسید، «آیا آماده‌ای؟» اسماعیل گفت: «کاملاً آماده مبارزه هستم. مبارزه‌ای تماشایی!» علی پرسید: «توب فوتبال من پهلوی توست؟» اسماعیل گفت: «نه، نیست. تو چه خیال آسوده‌ای داری! یگانه توب فوتبال تیم محله را گم کرده‌ای و از من می‌پرسی که آیا آماده بازی هستم!» علی گفت: «نگران نباش. الان پیدایش می‌کنم و می‌آیم به دنبالت خدا حافظ.» اسماعیل از مادرش پرسید: «دستکش‌های من کجاست؟ مثل این که گم شده است و من شده‌ام دروازه‌بان بدون دستکش.» مادرش گفت: «چه قدر شلوغ می‌کنی! توی گمی خواهert رانگاه کن، شاید آن جا باشد.»

\*\*\*

آیا خطِ تو خوب است، یا بد خط شتر می‌تواند برای مدت طولانی، گرسنگی و تشنگی را تحمل کند؟ بنا، بتایی می‌کند. خیاط، خیاطی می‌کند. گفash کفashی می‌کند. نقاش نقاشی می‌کند. تجارت، تجارتی می‌کند. معلم چه کار می‌کند؟ چرا انسان باید از مقررات پیروی کند و به حق دیگران احترام بگذارد؟ بعجه‌ها، لطفاً به تعداد دندانه‌ها توجه کنید. کلمه‌های «اتفاقاً، آولاً، اذیت» را با دقت بخوانید و مشخص، یعنی معین کنید که نشانه تشدید روی چه حرفی قرار دارد. صدیقه دختر منظم و مرتبی است.

\* زیر شکل‌های حرف (خ) خط بکشید.  
ناگهان برق قطع شد، یعنی رفت. اتفاق کاملاً تاریک شد. یخچال و رادیو و بخاری بر قى

خاموش شد. من سردم شد. ناگهان برق آمد. اتاق روشن شد. هر وسیله‌ای که با برق کار می‌کرد، روشن شد. من گرم شد. صبح جمیعه است. خواهرم تختخوابش را مرتب می‌کند. من می‌خواهم به خانه دوستم بروم. مادرم می‌خواهد به خواربار فروشی برود. پدرم می‌گوید، «چه طور است که امروز به سراغ طبیعت بروم و روز جمیعه را زیر سایه درختی در کنار رودخانه بگذرانیم؟ موافقید؟» ما با خوشحالی پاسخ می‌دهیم: «البته که موافقیم!»

## روز خوب پیروزی

غم، غمگین، غم انگیز – ماه، ماهها – خنده ما – گریه دشمن – چشمۀ آب، چشمۀ‌ای شیرین، چشمۀ‌ها – غنچه‌ای قشنگ، غنچه‌ها – لاله زیبا، لاله‌ای، لاله‌زار – خشکیده‌ای – رویده‌ای – سرزمین می‌ما – مرد تشنۀ‌ای – هوای بهمن ماه – بهار – تابستان – پاییز – زمستان – فروردین – اردیبهشت – خرداد – تیر – تیرداد – شهریور – مهر – آبان – آذر – دی – بهمن – اسفند – عید نوروز

\* \* \*

روز بیست و دوم بهمن ماه بود. یعنی همان روزی که شاعر، درباره‌اش شعر «روز خوب پیروزی» را سُروده است. برف زیادی باریده بود. بر درخت خشکیده‌ای چند گنجشک نشسته بودند و در هوای سرد جیک جیک می‌کردند. پروانه و پروین که کنار درخت ایستاده بودند آنها را تماشا می‌کردند. پروانه گفت: «نمی‌دانم این گنجشکهای گرسنه گربه می‌کنند یا آواز می‌خوانند؟» پروین گفت: «آیا جانوران هم غمگین و شادمان می‌شوند؟ ما نمی‌دانیم.» آنگاه برای گنجشکها دانه ریختند. آنها تندرند خوردند و پروانه و پروین بالذات و نشاط بسیار تماشا کردند.

\* دور کلمه‌ای که در آن (۰ - ۰ - ۰) وجود دارد، خط بکشد.

روز پیروزی گرما بر سرما فرا رسیده بود. خورشید می‌درخشید. برفها آهسته آب می‌شدند. دانه‌ها از دل خاک بیرون می‌آمدند. بر هر شاخه‌ای برگهای سبز و جوان

می روییدند. غنچه‌ها می بیکفشدند. و پرندگان از آب چشمه‌ای شیرین که به سوی لاله‌زاری روان بود، می آشامیدند. نسبیم بهاری آرام می وزید و با خود می گفت: «چه روز آفتابی و خوبی! چه دشت پرشکوفه‌ای! چه سرزمین زیبایی!» یکی از چند گنجشکی که روی درخت پر شاخ و برگی نشته بودند، به دیگران گفت: «کجا هستند آن دو دختر مهریانی که به ما دانه می دادند؟ کجا هستند تا ببینند که ما هم غمگین و شادمان می شویم.» بقیه گنجشکها ڈمها‌ی خود را نکان دادند و با شادی شروع به آوازخواندن کردند.

\* \* \*

دست، دسته، دستکش، دستمال، دستبنده، دستگیره - سبب - سپس - سحر - سخن، سخنان، سخنرانی - سرخ، سرخی - سنگ - سنگین - آسیا - ساده - ساحل - سبزی - سعدی - سفل - سواد - سورَن - سینی - سلام، سلامت، سلامتی - اسلام، اسلامی - استَحر - دستور - سرباز - سرزده - سفیدی - سیاهی - سمنان - سوراخ - عروشك - استخوان - استفاده - استقلال

\* دور کلمه‌ای که در آن (س س) وجود دارد، خط بشیلد.  
«خبر جدید را شنیده‌ای؟» «نه. چی شده؟» «هیچ کس باور نمی‌کند! اما می‌گویند که سربازی سرِ بازی شرسه بازی سرِ سربازی را شکست!»

پسرک - حسنک - عیسی - قسمت - هستی - امسال - نسرين - نیستی - واکسن - مسلمان، مسلمانی، مسلمانان - همسایه - پس - سپس - عکس - قفس - نفس - واکس - بوس - خرس - لوس - خروس - عباس - کلاس - لباس - چالوس - گیلاس -   
التماس - اتوبوس

\* \* \*

می دانی سرِ سفره هفت سین چند تا «سین» داریم؟ درست است. هفت تا سین داریم: سکه، سبب، سبزی، سرکه، سُماق، سَمَّتو، سِنجد و.... لطفاً سین هفت را خودت بنویس. سارا و سوسن و نسرين و سیمین با هم دوست هستند. آنها در سیرجان زندگی می‌کنند. سلام سلامتی می‌آورد یعنی چه؟

## داستانِ آبریشم

نَخ، نَخْي، نَخْهَا – نَخْم، نَخْمَهَا – خَارِج – سُورَاج – كَارِخَانَه حَرِير بَافِي – كَرِم – كَرِم،  
كَرْمَهَا – كَشْتَه – مَحْكَم، مَحْكَمَى – تَوت، تَوتَهَا – تَارِدَرَاز – تَبْدِيل – مَسَى تَنَنَد –  
مَسَى تَابَنَد – مَسَى باقِنَد – پَارِچَه – پَيْلَهَهَا – تَهْيَه – لَطِيفَى – طَبِيعَى، طَبِيعَت –  
مَعْمُول، مَعْمُولَى – كَرِم آبرِيشَم – نَخْهَايِي آبرِيشَمَى – نَرَم وَنَازَك – قَبْل از آنَكَه – شَمَا  
مَسِى دَانِيد  
مِس، مَسَى – آهَن، آهَنَى – پَشَم، پَشَمَى – چَرَم، چَرَمَى.

\* دورِ کلمه‌ای که هیچ نقطه ندارد، خط بکشید.

یک هفته قبل از روزِ عروسی دُختر عمومی طوبی، عروس خانم به او گفت: «طوبی  
جان، دلم می‌خواهد در جشنِ عروسی، تو هم یک لباس سفید پوشی و بشوی یک  
عروس خانم کوچولوا!» طوبی گفت: «نه، من دلم می‌خواهد مانند تو سالها درس بخوانم  
و بزرگ که شدم و یک کارِ خوب که پیدا کردم، آن وقت عروس خانم بشوم. اما لباس  
سفید را خیلی دوست دارم. راستی، لباس تو پشمی است یا نخی؟» عروس خانم  
لبخندی زد و گفت: «لباس من آبریشمی است.»

طوبی پرسید: «چرا؟ چون نَخ آبریشم از نَخهای مَعْمُولَى مَحْكَمَتَر است؟» عروس خانم  
خنده‌اش گرفت و گفت: «نه جانم... چون آبریشم نَرم و لَطِيف و فَشَنَگ است!» طوبی  
گفت: «پس لباس من هم باید آبریشمی باشد.»

\* زیر هر حرفی که دو نقطه دارد، خط بکشید.

روزی که طوبی و مادرش برای خرید پارچه آبریشمی از خانه بیرون رفتند، طوبی به  
مادرش گفت که می‌خواهد درباره «داستانِ آبریشم» چند سؤال بکند. مامان گفت که هر  
چه دلش می‌خواهد پُرسد.

طوبی خیلی چدی گفت: «می‌دانیم که آبریشم طَبِيعَى را کرمهای آبریشم تولید می‌کنند.  
آنها تارهای مَحْكَمَى از آبریشم به دور خود می‌تنند. به این تارها چه می‌گوییم؟» مامان  
گفت: «تَارِ آبریشم.» طوبی گفت: «درست است. کرمهای آبریشم با تارهای لَطِيفَى که به

دور خود می‌تئند، خانه‌ای درست می‌کنند. به این خانه تُرم و لطیف چه می‌گوییم؟»

\* زیر حرف (مـ مـ) خط بکشید.

مامان گفت: «پیله، هر کرم آبریشم در خانه‌ای که خودش درست کرده است، زندگی می‌کند. و کم کم به پروانه تبدیل می‌شود. این پروانه پیله را سوراخ می‌کند و از آن خارج می‌شود. سپس تُخم می‌گذارد. از این تُخمهای دوباره کرم‌های آبریشم بیرون می‌آیند. درست است؟» طوبی گفت: «بله، اما نگفته‌ید که چه مدت در خانه ابریشمی نرم و لطیف و محکم خود زندگی می‌کند؟» مامان گفت: «دو هفته. مگر نه؟» طوبی گفت: «جواب شما دقیق نیست. او دو یا سه هفته در پیله خود زندگی می‌کند. در این مدت چه می‌خورد؟»

\* دور کلمه‌ای که در آن حرف (کـ کـ) وجود دارد، خط بکشید.

مامان گفت: «او از برگ همان درختی که در حیاط خانه مادر بزرگ است می‌خورد.» طوبی گفت: «باز هم جواب شما دقیق نیست. عزیزم، بیشتر دقت کنید. در حیاط مادر بزرگ یک درخت آلو و یک درخت توت وجود دارد. منظورتان کدام است؟» مامان گفت: «وای... تو چه قدر سختگیر هستی! غذای کرم آبریشم برگ درخت توت است.» طوبی گفت: «آفرین. آکنون خوب گوش کنید. قبل از آنکه کرم آبریشم به پروانه تبدیل شود، آن را به کارخانه حیری‌بافی می‌برند. سپس پیله‌ها را باز می‌کنند. هر پیله یک تار دراز است. آن‌گاه، این تارها را می‌تابند و نخ درست می‌کنند. آیا می‌دانید از نخهای آبریشم چه می‌باشد؟» مادر طوبی گفت: «حریر. حالا بیست می‌گیرم یا نه؟»

\* دور کلمه‌ای که در آن حرف (گـ گـ) وجود دارد، خط بکشید.

طوبی گفت: «به دو سؤال جواب دقیق ندادید. اما اگر برایم کیف بخرید... شاید بیست بگیرید. و گرنه به مامان بزرگ می‌گوییم که فقط پانزده گرفته‌اید!» مامان خندید و گفت، «پانزده که نمرة بدی نیست! اما دخترم کیف گران است. از پارچه لباست، برایت یک کیف کوچک می‌دوزم. می‌توانی خودت روی آن را گلدوزی کنی. به نظر من، آدم از داشتن چیزی که خودش درست کرده باشد بیشتر از چیزی که بخرد، لذت می‌برد.»

طوبی کمی فکر کرد و از مادرش پرسید: «پارچه خریر هم گران است؟» مامان گفت: «خیلی گران است.» طوبی گفت: «پس پارچه ارزان بخریم، فقط قول بدھید که قشنگ بدوزیدش.» مامان گفت: «این لباس را با هم می‌دوزیم و مطمئن هستم که قشنگ خواهد شد.»

## دوستانِ ها

نرم، نرمی – دهقان، آسیابان، آسیابانی – بنای، بنایی – شغل، شغلهايی – نانوا، نانوایی – می‌غَرَّد یعنی غرّش می‌کند. آرد سفید نرمی – ابر سیاه – پرسشهای من – دوستانِ خود – نان گرم خوشمزه – ای کاش – برق می‌زند – پخته است – ساخته است – کاشته است – درود می‌فرستیم – خانه راحت – همه اینها

\* \* \*

در کلاس درس، وحید به محمد گفت: «امروز بعد از ظهر، به خانه ما بیا. چیز جالبی خریده‌ام که باید ببینی!» وقتی محمد به خانه وحید رفت او یک دماسنج نشانش داد و گفت: «این را با پولی که پس انداز کرده بودم، خریده‌ام. از این پس می‌توانیم گرما و سرمای هوا را اندازه بگیریم.» محمد گفت که او هم می‌خواهد با پس اندازش یک گره جغرافیا بخورد و روی آن کشور ایران را پیدا کند. وحید گفت که از یاد گرفتن چیزهای تازه لذت می‌برد. محمد هم گفت که دوست دارد آزمایش کند و علتِ هر چیز را بفهمد.

\* زیر هر حرفی که (سه نقطه) دارد، خط بکشید.

وحید ادامه داد: «من می‌خواهم بدایم هر چیزی که در جهان یافت می‌شود، از کجا آمده است و به کجا می‌رود. مثلاً همان ابر سیاهی که بعضی وقتها برق می‌زند، می‌غَرَّد و می‌بارد، از کجا آمده است و به کجا می‌رود؟» محمد گفت: «و من هنوز نمی‌دانم چرا کره زمین گرد است و به دور خود می‌چرخد؟ چرا آب رودخانه همیشه در حرکت است؟ چرا بعضی از پرنده‌ها در پاییز کوچ می‌کنند؟ و چرا دستها و پاهای پدر بزرگم در سرما درد می‌گیرد؟» وحید گفت: «چه کسی می‌تواند به همه سؤالهای ما جواب

پدھد؟» محمد گفت: «شاید مادر، پدر، آموزگار و دوستان ما، بتوانند به بعضی از سوالهای ما جواب بدهند. اما فقط کتاب است که به بسیاری از پرسش‌های ما پاسخ می‌دهد.»

\*\*\*

دل، دلها – شب، شبها – باعث، باعثها – نام، نامها – پزشک، پزشکها – حیاط، حیاطها – دهان، دهانها – چوبان، چوبانها – طوفان، طوفانها – ماشین، ماشینها – انقلاب، انقلابها – خیابان، خیابانها – جمهوری، جمهوریها – تختخواب، تختخوابها

\*\*\*

گرگها، از تریس سگها، جرأت نزدیک شدن به گله را نداشتند. شبها، ستاره‌ها در آسمان می‌درخشند. دیروز تعطیل عمومی بود. همه دبستانها در سراسر کشور بسته بود و فرصت خوبی پیش آمده بود تا درس‌هایم را مرور کنم. راستی بچه‌ها، از حرفهای الفباء، شش حرف «د – ذ – ر – ز – ژ – و» به حرف بعد از خود نمی‌چسبند. مثل: «سر، سری، سرها،» مگر نه؟ د: بادها – مدادها – فریادها – چادرها – کارگرها – کبوترها – ز: میزها – آوازها – پاییزها – ژ: دزها – و: گاوها – آبروها – راهروها

\*\*\*

آخر – ثابت – ثروت، ثروتمند – قریباً – حادثه – ثانیه – لئه – میثلاً – کثیف، کثیفی – گلث – مثُلث – باعث – تهمورث – کیومرث  
قریباً لئه‌های تمیزی دارد. چه دسته‌ای کثیفی ا تهمورث ثروتمند نیست. چه چیز باعث شد که آن حادثه اتفاق افتاد؟ مُعَدِلِ گلث اول کیومرث هیجده شد. مثُلث یعنی چه؟ در هر دقیقه چند ثانیه وجود دارد؟ بینی این نوزاد چه قدر مثل بینی خواهرش است!

## میهن خویش را کنیم آباد

غم، غم‌خوار – دل‌سوز – خرم – خود – خویش، خویشان، خویشاوند – مهر = مُحَبَّت – هوا، هواپیما – وطن = میهن – پکدیگر – باعث و بستان – خرم و آزاد – زمین و آب و هوا –

کوه و دشت - دست در دست - آشیانه ماست - پرگل و زیباست - حق، حق - خط  
خط - محل، محل - مُهم، مهم

\*\*\*

پروین سرگرم تماشای نقاشی درس «میهن خویش را کنیم آباد» بودند. پروانه گفت: «به نظرم پسر بچه‌هایی که روی تپه ایستاده‌اند به یکدیگر می‌گویند که این کوههای بلند و این دشت‌های سبز و خرم و باصفاً و این باغها و بستانها و روستاهای شهرها و روستاهای سرزمین ما ایران است. کشور ما چه زیبا و چه باستانی است. چه هنرمندان و چه دانشمندان و شاعران و نویسنده‌گان با آرزو و نامداری در آن زندگی کرده‌اند و می‌گنند! و ما که کودکان این آب و خاک هستیم در برابر میهن عزیزمان ایران چه وظیفه‌ای داریم؟»

پروین گفت: «حتماً پسر بچه‌هایی که روی تپه ایستاده‌اند به یکدیگر می‌گویند: «ما باید با چدیت و علاقه درس بخوانیم. درباره هر چیزی خوب فکر کنیم. کار و کوشش کنیم، راستگو و درستکار و یار و دلسوز و غمخوار هم باشیم، تا بتوانیم در آینده حتی بهتر از مادران و پدران خود در دشت‌ها کشاورزی کنیم، در کارخانه‌ها کار کنیم. کالاهای ایرانی تولید کنیم. پل و جاده و فرودگاه و بیمارستان و کتابخانه و موزه‌های جدید درست کنیم. و شهرها و روستاهای را آبادتر کنیم. ما می‌توانیم کارهای بسیار خوب و مفیدی بکنیم!»

\* دور کلمه‌ای که در آن صدای (س) وجود دارد، خط بکشیم.

پروانه گفت: «این تصویری از خانه و آشیانه ما یعنی وطن ماست. پس ما دخترها نیز می‌توانیم خیلی کارهای لازم و سودمند آنجام دهیم. ما هم باید با علاقه و چدیت تحصیل کنیم. ما با کار و کوشش، با راستگو و درستکار و غمخوار هم بودن، موفق خواهیم شد که در آینده حتی بهتر از مادران و پدران خود، کشاورزی کنیم. در کارخانه‌ها کار کنیم. پلها و جاده‌ها و فرودگاهها و بیمارستانها و کتابخانه‌ها و موزه‌های جدید بسازیم. پروین گفت: ما دختر بچه‌ها، بزرگ که شدیم می‌توانیم یک کار مُهم دیگر بکنیم. کاری که مادرم می‌گوید از همه کارهای دنیا با آرژشتر است. پروانه که تعجب کرده بود، پرسید: «مثلاً چه کاری؟» پروین گفت: «ما می‌توانیم انسان دیگری را به دنیا

بیاوریم و او را خوب تربیت کنیم. ما می‌توانیم مادر شویم.

\*\*\*

ضد - ضف، ضفها - صاف - صبح، صبحها، صبحانه - ضبر، ضبور - صدا - صدف -  
صفا - صفر - صید، صیاد - صادق - صحبت - صحراء، صحرایی - صغری - صورت،  
صورتی - ناصر - خلاصه - صابون، صابونها - صدیقه - صمیمی، صمیمیت -  
صمدلی - صندوق - اصفهان

صفا و صادق در اصفهان زندگی می‌کنند. آن صمدلی را کنارِ صندوق صورتی رنگ  
بگذار. ناصر چرا صابون را در جای خود نگذاشته‌ای؟ امروز صبح صغری و صدیقه  
تلفنی با هم صحبت کردند. صغری و صدیقه دوستان قدیمی و صمیمی هستند.

\*\*\*

عضا - فصل - قصد، مقصود - فاصد - فقره - نصف، نصفه - مبصر - مصرف -  
تصویر - تصادف - تصمیم، تصمیمهای - تصیخت - رقص - شخص،  
مشخص - خلاص - مخصوص

پلیس با شخصی که شاهدِ تصادف بود، صحبت کرد. در اوّلین روزِ گدام فصل مُحصلها  
به مدرسه می‌روند. من تصادفاً مُصطفی را در خیابان دیدم. پدر بزرگ من عضا و عینک  
نداشت. فاصله‌کی از را و دور آمد و نرم و آرام در گفی دستم نشست. من آن را فوت کردم.  
فاصله که رقص کنن به سوی مقصدِ جدیدی رفت.

## پرواز

بال، بالهای پرنده‌گان - رنگ، رنگی، رنگارنگ - فوش - نظر - هوا، هوایپما - هیج -  
سرعت، سرعتی، سریع - شکار، شکارچی - ظریف، ظریفی - حیوان، حیوانی،  
حیوانها - سنجاق، سنجاقک - قوی‌تر - گبوتر - نهر آب - اختراع، مُخترع - خواهرم،  
خواهرمان - همین‌که - زیبایی - تماشایی - برای همین است که - به نظر من - روی  
نهر آب

\*\*\*

مصطفی و خواهرش صدیقه در آهواز زندگی می‌کنند. دیروز در ساعت پنج بعد از ظهر آنها کنار رودخانه کارون نشسته بودند و پرواز دسته‌ای از گبوتران را نگاه می‌کردند. مصطفی از خواهرش پرسید: «هیچ فکر کرده‌ای که چرا بالهای پرنده‌گان از پاهایشان قوی‌تر است؟ و چرا پرنده‌گانی مانند قوش و قرقی هنگام پرواز پایین رانگاه می‌کنند؟ و چرا در آهواز برف نمی‌بارد؟» صدیقه گفت: «و آیا تو می‌دانی که رودخانه کارون از کجا می‌آید و به کجا می‌رود؟ چرا پرنده‌گانی مانند قوش و قرقی پرنده‌گان کوچکتر از خود را شکار می‌کنند؟ و چرا هوای جنوب ایران گرم است؟»

\* دور هر کلمه‌ای که در آن حرف (ث) یا (ص ص) وجود دارد، خط بشیبد.  
ُتُریا و برادرش کیومرث در همدان زندگی می‌کنند. آنها دیروز در ساعت پنج بعد از ظهر کنار بخاری نشسته بودند و با هم صحبت می‌کردند. از آسمان برف می‌بارید و هوا کم کم تاریک می‌شد. ُتُریا به کنار پنجه رفت. در همان لحظه پرنده‌ای از روی شاخه درخت پرید و رفت. ُتُریا به کیومرث گفت: «کاش خدا به انسان هم بال و پر داده بود. کاش من هم می‌توانستم در آسمان پرواز کنم!» کیومرث گفت: «در کتاب فارسی ما نوشته شده است که خدا به ما هم بال و پر داده است. بال و پر ما فکر ماست. دیگران هم که مثل تو آرزوی پرواز داشتند، فکر کردند و هواپیما را اختیاع کردند.»

\* دور کلمه‌های (آذیت، ظرف، ظهر، مازندران) خط بشیبد.  
فریدون و خواهرش فریبا در مازندران زندگی می‌کنند. آنها دیروز در ساعت پنج بعد از ظهر در آتاق خود نشسته بودند. از پنجره آتاق، جنگل و یک نهر آب دیده می‌شد. هوا لطیف بود و آسمان رنگارنگ و خورشید در آفق مغرب پنهان می‌شد. فریدون، مادر بزرگش را دید که با ظرف پُر از دانه به طرف باعچه می‌رود. پرنده‌گانی که روی شاخه‌ها نشسته بودند، همین که او را دیدند به سویش پرواز کردند. فریدون به فریبا گفت: «پرنده‌گان را ببین که با چه سرعتی به سراغ دانه‌ها و مادر بزرگ می‌روند. شاید خیال می‌کنند که مادر بزرگ ما مادر بزرگ آنها هم هست!» فریبا گفت: «هیچ دیده‌ای یا شنیده‌ای که مادر بزرگ، حیوانی را آذیت کرده باشد؟ مادر بزرگ آنها را دوست دارد و هیچ حیوانی از او نمی‌ترسد.»

\* دور کلمه‌ای که در آن (ع - ع - ع) وجود دارد، خط بکشید.

گلناز و برادرش مازیار در یک ایل زندگی می‌کنند. دیروز در ساعت پنج بعد از ظهر در چادرشان نشسته بودند و درس می‌خواندند. در بیرون باد می‌آمد. از دور صدای بیان گوسفندان به گوش می‌رسید و خورشید به قله کوههای مغرب نزدیک می‌شد. گلناز به مازیار گفت: «من باید با هر یک از این کلمه‌ها یک جمله بسازم.» مازیار پرسید: «با کدام کلمه‌ها؟» گلناز با صدای بلند گفت: «سن‌جاوَك، نازُك، ظَرِيف، پَرِيدَن، تَماشَايَي، هِيج حیوانَي، لَطِيف، إختِرَاع، هَواپِيَما، سُرْعَت.»

آذَر - ذَرَت - ذَرَه - آذَان - آذَىت - آذَرْبَاجَان - بَذَر - غَذا - عَذَر - لَذَّت

\* \* \*

مازیار گفت: «بگذار کمکت کنم. برای کلمه اختِرَاع بنویس، انسان هر روز چیز تازه‌ای اختِرَاع می‌کند و دنیا با سُرْعَت در حال پیشرفت علمی است. این جمله‌ها را هم اضافه کن: هیچ چیز به اندازه گل تماشایی نیست. گلبرکهای گل مانند بالهای سن‌جاوَك نازُك و ظَرِيف و مانند بالهای پروانه رنگارنگ و لَطِيف است.» گلناز گفت: «خیلی منشکرم. ولی من می‌خواهم خودم تحریرهایم را انجام دهم. و مگرنه هیچ وقت درسهایم را باد نمی‌گیرم!»

عَذَرَا - كَاغَذ - لَذِيد - مَذَهَب - مَذَشَت - مَذَشَتَه - مَذَاشَتَه - بِكَذَر -  
مَكَذَر - بِكَذَار - تَكَذَار

## با حیوانات مهربان باشیم

بَسَت - قَفْس - آذَىت - حَسِين - زَحْمَت - فُورِي - رُوزِي - شِيشَه - بِهِشَّت -  
گُنْجَشَك - پیشامد - روزِ سوم - شکارِ مَرا - به طرفِ پنجه - پیش مادرش بُرد - دانه  
بدهد - رویِ درگاه افتاد - غمگین بود - فراموش کرد - فقط می‌خواهم - نگهداری  
کنم - هیچ موجودی - بگیرد - نگیرد - بگذارم - می‌گذارم

### \* زیر شکل‌های حرف (ج) و (خ) خط بکشید.

روزی از روزها، با کمک دوستم تیر و کمان مُحکمی درست کردم. سپس آن را به خانواده‌ام نشان دادم و گفتم که دیگر شکارچی شده‌ام. پدرم گفت: «ما نباید هیچ موجودی را آذیت کنیم.» پدر بزرگم گفت: «فردوسی شاعر نامدار ایران می‌گوید، میازار موری که دانه کش است که جان دارد و جان شیرین خوش است» مادرم گفت: «یکی از مردان بزرگ دنیا به نام گاندی گفته است، زندگی کُن و بگذار دیگران هم زندگی کنند.» مادر بزرگم گفت: «من دلم می‌خواهد فرزندان و نوه‌هایم به هر چیزی که در دنیا وجود دارد احترام بگذارند و هرگز باعث آزار و آذیت هیچ موجودی نشوند.»

من تیر و کمان را در جیبم گذاشتم و سرم را پایین آنداختم.

### \* زیر شکل‌های حرف (ل) خط بکشید.

هنگام خواب رسیده بود. من تیر و کمان را زیر بالش کوچکم گذاشته بودم. به گفته‌های بزرگترها فکر می‌کردم و أصلًا خواب به چشم‌مانم نمی‌آمد. من می‌خواستم شکارچی شوم. پرنده‌گان را شکار کنم، در قفس بگذارم، به باع و حش بفروشم... می‌خواستم... همین طور که مشغول فکر کردن بودم، به خواب رفتم و خواب دیدم که مشغول پرواز کردن هستم و نمی‌دانم چه شد که ناگهان از پنجره بزرگی وارد آناف کوچکی شدم. پسری که در آن آناف بود فوری پنجره را بست. او به رحمت من را گرفت و گفت: «تو چه گنجشکی قشنگی هست! همین حالا در قفس می‌گذارمت.»

### \* دور کلمه‌ای که در آن (خوا – خا) وجود دارد، خط بکشید.

اما اول قفس را پاک می‌کنم و برایت آب و دانه هم می‌گذارم. من خیلی ترسیده بودم. گریه می‌کردم و می‌خواستم فرار کنم و از او می‌پرسیدم: «چرا می‌خواهی مرا آذیت کنی؟» پسر کوچولو نوازش کرد و گفت: «نرس. آذیت نمی‌کنم. فقط می‌خواهم از تو در قفس نگهداری کنم.» من گریه کردم و گفتم: «من قفس را دوست ندارم، من آب و دانه نمی‌خواهم، بهتر است مرا آزاد کنی. خواهش می‌کنم... آذیت کردن حیوانات کار خوبی نیست.»

اما پسر کوچولو لبخندی زد و گفت: «چه جیک جیک قشنگی!» سپس مرا در قفس گذاشت. در قفس را بست و رفت.

\* دور کلمه‌ای که در آن حرف (ز) وجود دارد، خط بکشید.

چه مدت در قفس بودم؟ نمی‌دانم. فقط می‌دانم که غمگین بودم. مثل این بود که پسرک فراموشم کرده بود، تا روزی صدای مادرش را شنیدم که به او می‌گفت: «بهتر است این گنجشک گرسنه را آزاد کنی. پسرک گفت: «همین حالا آب و دانه برایش می‌گذارم.» بعد، به طرف من آمد، اما همین که در قفس را باز کرد، به طرف پنجره پریدم ولی شیشه راندیدم، به شدت به آن خوردم و روی درگاه افتادم و ناگهان بیدار شدم. آن‌گاه تصمیم گرفتم با حیوانات مهریان باشم. تصمیم گرفتم که زندگی کنم و بگذارم دیگران هم زندگی کنند، و هرگز آزادی هیچ موجودی، حتی یک مورچه کوچک را از او نگیرم. آهسته پنجره را باز کردم، تیر و کمان را به دور انداختم و با خیال راحت خوابیدم.

\*\*\*

حفظ، حافظ، خداحافظ – ظرف – نظر، منظره – نظم، ناظم، مُنظم – ظلم، ظالم، مظلوم – ظاهر، ظاهر، ظاهرات – ظریف، ظریفی – لحظه – وظیفه – مواطیب، مواطیبت

## مُرغابیها و لاک پُشت

\* دور کلمه‌ای که در آن حرف (ز) وجود دارد خط بکشید.

چوب، چوبی – رنج، رنجم – سخت، سختی – شرط – قول – مِنقار – بُی طاقت – کور – مُدت، مُدتی، مُدّتها – وَسْط – هَوْس – دوری – نیشان – خاموش – لاک پشت – مُرغابی، مُرغابیها – هَرگز – آبگیر – آن‌گاه – دیگری – گشودن – آندوه – آندوهگین – پذیرفتن، پذیرفت، پَذیر، پَذیری – باید مواطیب باشی – به شرط آنکه – به هم نشان دادند – دو سر چوب – وسط آن – هویں پرواز

سگ و گریه‌ای مذکورها در همسایگی هم زندگی می‌کردند. سگ در خانه یک چوپان زندگی می‌کرد و گریه در خانه یک آسیابان. روزی از روزها، سگ به گریه گفت: «رفیق، چرا از من می‌ترسی؟ ما مذکورها در همسایگی هم زندگی کردی‌ایم. آیا در این مدت هرگز تُرا آذیت کرده‌ام؟ اکنون اگر تو پذیری مثل دو همسایه خوب با هم دوست می‌شویم.» گریه مذکور فکر کرد و پیش خود گفت: سگ راست می‌گوید! پس به سگ گفت: «گرچه از قدیم گفته‌اند که ما با هم دشمن هستیم، اما من گفته‌های دیگران را ناشنیده می‌گیرم و دوستی تو را می‌پذیرم. به شرطِ آنکه قول بدھی هرگز هیچ گریه‌ای را آذیت نکنی.» سگ خوشحال شد و شرط گریه را پذیرفت.

\* زیر هر حرفی که (سه دندانه) دارد، خط بکشید.

یک روز، وقتی خورشید به قله کوههای مغرب نزدیک می‌شد، گریه تنها ایستاده بود و گله را که از صحراء بر می‌گشت، تماشا می‌کرد. سگ از دور، دوان دوان سوی او آمد و به نزدیکش که رسید، پرسید: «دوست عزیزم، سلام چرا آندوهگین به نظر می‌آیی؟» گریه جوابِ سلام سگ را داد و گفت: «چگونه اندوهگین نباشم؟ تمام روز از تنها یی در رنجم.» چند گوسفنده که خود را به آنان رسانده بودند به سخنان گریه گوش می‌دادند. گریه، آهی کشید و گفت: «شما که دوست من هستید فکری بکنید و فردا مرا همراه خود ببرید.»

سگ و گوسفندان گفتند: «اتفاقاً ما هم در همین فکر بودیم. فردا حتماً ترا با خود می‌بریم. به شرطِ آنکه خواب نمانی!» گریه خوشحال شد و شرطِ آنها را پذیرفت.

\* دور کلمه‌ای که در آن حرف (گ گ) وجود دارد، خط بکشید.

صبح روز بعد، سگ به گریه که زودتر از همه آماده شده بود، گفت: «ما به نوک یک تپه می‌رویم. تا مقصد راه درازی در پیش داریم. امیدوارم خسته نشوی!» گریه گفت: «اصلاً، خسته و گرسنه و تشنگ نخواهم شد. می‌دانم که تو باید مواطن گله باشی، پس خواهش می‌کنم نگران من نباش.»

سگ گفت: «همان طور که گفتی، مواطن نبودن همان و گرگ به گله زدن همان.» سپس، همگی رفتند تا به آبگیری رسیدند. دو مرغابی و یک لاق پُشت کنار آبگیر

نشسته بودند. مرغابیها بالهایشان را باز و بسته می‌کردند و یک اردک هم بود که در آب شنا می‌کرد و منقار خوش‌رنگش در آفتاب برق می‌زد. گوسفندان کنار آبگیر ایستادند، کمی آب خوردند و بار دیگر به راه افتادند. هنوز تا مقصد راه زیادی باقی مانده بود.

\* دور کلمه‌ای که در آن یکی از سه حرف (ز - ذ - ظ) وجود دارد، خط پکشید.  
ظهر شده بود. چوپان زیر سایه درختی نشسته بود و مشغول گشودن سفره سفید و کوچکش بود. او می‌خواست آتش درست کند و غذا را گرم کند. سگ و گریه تکه چوب بزرگی پیدا کردند. دو سر آن را به دندان گرفتند و به نزد چوپان بردنده. گریه از شدت خستگی و گرسنگی بی طاقت شده بود. چوپان آتش درست کرد. غذای خوشمزه را گرم کرد و سرانجام مشغول غذا خوردن شدند. چوپان چای هم درست کرد و پس از آن آتش را خاموش کرد. سگ از گوسفندان مواظبت می‌کرد و گریه همه جا همراه او بود و کمکش می‌کرد.

\* دور کلمه‌ای که در آن (یک نقطه) وجود دارد، خط پکشید.  
اتفاقاً چند پرنده که در آن نزدیکی بودند، وقتی سگ و گریه را کنار هم دیدند، خیلی تعجب کردند. آنها را به هم نشان می‌دادند و می‌گفتند: «گریه را ببینید که هؤوس دوست شدن با سگ را کرده است!» گریه نگاهی به سگ کرد. سگ مذتی خاموش ماند، سرانجام بی طاقت شد و خواست بگوید: «تاکور شود هر آنکه نتواند دید!» اما، پرنده‌ها ناگهان به پرواز در آمدند و رفته‌ند تا خبر دوستی سگ و گریه را به دیگران برسانند. و سگ و گریه سالها در همسایگی هم زندگی کردند و بار و غم‌خوار هم بودند.

\*\*\*

ضرب - ضرر - ضعف، ضعیف - وضو - امضا - حاضر - راضی، رضا، رضایت -  
فاضی - از قضا - اضافه - راضیه - ریاضی - مرضیه - فضا - بعضی - حضرت -  
مریض - عوض - قرض

## دوازدهم فروردین

### روز جمهوری اسلامی

رَگ، رَگها – جشن، جشنها – خون، خونها – رَأی، رأیها – راه، راهپیمایی، رَهبر، رَهبری – سِسَم، سَسَمگر – شاه – مُلْتَ – آگاه، آگاهی – دَعَوَت – شَهِيد – شعار – اعلام، مَعْلُوم – دستور – صَنْدوق، صَنْدوقها – دِيَگران – مُبارزه – أَسْتَقْلَال – تَظَاهُرَات – آن طوری که – انقلاب اسلامی – با اعلام نتیجه رأیها – بهترین روز – تا آنجا که می‌توانست – پیشوای محبوب – سالها پیش – ظُلم و سِسَم – مُسْلِمَانَانِ مُبَارَز – پنج، پنجاه – هزار – دَه، دَهُم – یازده، یازدهم – دوازده، دوازدهم

\* \* \*

امشب در خانه تنها هستم و باید دیکته بنویسم. چه کار کنم؟ ناگهان فکری به خاطرِم می‌رسد. ضَبْطِ صوت را روشن می‌کنم و صدای خود را ضَبْط می‌کنم. اول می‌گویم: «یک، دو، سه... اینجا کره زمین است! من کودکی هستم که در مشرق زمین، در شهر کوچکی در کشور بزرگ و باستانی ایران زندگی می‌کنم. من در ساعتِ هفت شب بیست و دوم بهمن، در خانه تنها تنها هستم و خودم باید به خودم دیکته بگویم!» نوار ضبط را عَقب می‌برم. به صدای خودم گوش می‌دهم. خیلی خوشم می‌آید. چه صدایی!

\* دور کلمه‌ای که از سه حرف درست شده است، خط بکشید.

آنگاه کتابم را باز می‌کنم و کلمه‌هایی را که بلد نیستم می‌خوانم و ضَبْط می‌کنم. بار دیگر نوار را به عقب می‌برم و صدای خودم را می‌شنوم که به من می‌گوید: ای پسر زیرک و زرنگ و باهوش! راست بنشین. حَواست را جَمِع کن و بنویس: «شاه، جشن، شهید، شعار، دعوت، راهپیمایی و تظاهرات، استقلال، سَسَمگر» و من به دستور خود همه کلمه‌هارا می‌نویسم. و باز هم صدای خودم را می‌شنوم: «آفرین، صدآفرین. حتماً خسته شده‌ای. اما دست از نوشتن برندار. با خستگی مُبارزه کن. در زندگی برای رسیدن به آزادی و استقلال تلاش کن و یک مبارز باش. حالا بنویس: «خون، رَگ، رَهبر، بسیاری از آنان شهید شدند، پیشوای محبوب، همه مُلْتَ ایران، آزادگی.»

#### \* زیر حرف (ص) خط بکشید.

ضبط صوت را خاموش و کتابم را باز می‌کنم. همه کلمه‌ها را بجز، تظاهرات، شعار و استقلال، درست نوشت‌ام. مشغول نوشت‌ن از روی این کلمه‌ها هستم که در اتفاق باز می‌شود و خواهر و دختر عمه‌ام عفت وارد می‌شوند. از عفت که بزرگتر از من است، می‌پرسم: «تو روز بیست و دوم بهمن سال هزار و سیصد و پنجاه و هفت را به یاد می‌آوری؟» می‌گویید: «نه. در آن زمان که ما هنوز متولد نشده بودیم! اما خوانده‌ام که در روز دهم و یازدهم فروردین هزار و سیصد و پنجاه و هشت، مردم ایران به پای صندوقهای رأی رفتند و در روزدوازدهم نتیجه رأی‌ها را اعلام کردند و پس از چند هزار سال در کشور ایران حکومت جمهوری به وجود آمد.» خواهرم پرسید: «سلطنت شاه و حکومت جمهوری یعنی چه؟»

\* دور کلمه‌های ( مختلف، انتخاب، خویشان، تحمل، حکومت، تاریخ) خط بکشید.

دختر عمه‌ام پاسخ داد: «از گذشته‌های بسیار دور و در کشورهای مختلف جهان، همیشه یک نفر بر همه مردم حکومت می‌کرد، که به او شاه می‌گفتند. شاه را مردم انتخاب نمی‌کردند. وقتی یک پادشاه می‌مُرد، پسر یا دختر، یا یکی از خویشان او شاه می‌شد. و ملت پادشاه جدید را چه خوب یا بد تحمل می‌کرد. اما مردم آهسته تصمیم گرفتند که به حکومت پادشاهان پایان دهند و حکومت جمهوری به وجود آورند. یعنی یک نفر را برای مدت کوتاهی به حکومت انتخاب کنند. پس قرار بر این شد که یک رئیس جمهور چند سال مملکت را اداره کند و پس از او دیگری را انتخاب کنند. به این جور چیزها می‌گوییم تاریخ.»

\* دور کلمه‌ای که در آن پنج نقطه وجود دارد، خط بکشید.

عفت گفت: «من دلم می‌خواهد تاریخ کشورم را بدانم تا بتوانم خودم و ملت ایران را بهتر بشناسم. دوست دارم بدانم در وطنم چه می‌گذرد؟ در دنیا چه می‌گذرد؟ چرا بعضی از کشورها با هم در حال جنگ هستند؟ چرا بعضی از کشورها با هم دوست هستند؟ چرا بسیاری از مردم دنیا گرسنه و بیمار و اندوهگین هستند؟ چرا بسیاری از مردم جهان برای آزادی و استقلال خود مبارزه می‌کنند؟ من می‌خواهم خیلی چیزها

درباره تاریخ و علم و هنر و خلاصه، زندگی بدانم. به همین سبب است که همیشه سوال می‌کنم، کتاب و مجله و روزنامه می‌خوانم و هر چه بیشتر می‌خوانم بیشتر به خواندن و به دانستن چیزهای تازه علاقه پیدا می‌کنم.

## گرسک و گاو

پشت، پشتش - شکم، شکمش - خشم، خشمگین - عقب - نصف - نوک - بوته، بوته‌ها - تکیه - حمله - گرگی - مریم - بیهوده - همچنین - دستهایم، دستهایش - دهقانان - رودخانه - بُرد، بَر - بُریدن، بُریده - جنبیدن - می‌جنبد - چربیدن - بچرید - بچرند - شتافتند - گندن - نجات یافتن - می‌آفریند، نمی‌آفریند - به هرکس و هرچیز - پایین انداخت - چند دقیقه بعد - خیال کرد - فوری به عقب جست - هر وقت که

\*\*\*

وحید و محمد، قدمزنان از کنار مزرعه‌ها و دهقانانی که مشغول کندن و شخم زدن زمین بودند، گذشتند و رفتند تا به گاو شیرده‌ای رسیدند که شاخهای بلندی داشت. محمد به وحید گفت: «نگاه کن... چه قدر شاخهای این گاو شبیه به شاخهای گاو عمو حسین در دریں «گرسک و گاو» است. اگر خشمگین شود و به کسی شاخ بزند، حتماً...» وحید گفت، «و حتم دارم که صاحبیش بارها خواسته است نصف شاخهای او را بُرد، ولی هر بار...» محمد گفت: «ما در این ده، نه عمو حسین داریم که از دخترش بخواهد گاو و گوساله را به کنار رودخانه ببرد تا بچرند، و نه گرگی در این نزدیکی دیده شده است که نوک شاخ گاو به شکمش بخورد و صاحبیش خدارا شکر کند که شاخ گاو را بُریده است، و بفهمد که خدا چیزی را بیهوده نمی‌آفریند.»

«دور کلمه‌ای که در آن شکلهای حرف (ح) وجود دارد، خط بکشید.»  
وحید به محمد گفت: «خوب، حالا خیال کن که مریم و گاو و گوساله‌اش اینجا هستند، و گرگ به آنها حمله می‌کند. آیا تو هم مانند دهقانانی که به کمکشان شتافتند به کمک

آنها می‌شتابی؟ من که گمان می‌کنم پا به قرار بگذاری!» محمد گفت: «نه، هرگز. البته من هم مثل تو از گرگ می‌ترسم. ولی اگر...» وحید خنده دید و گفت: «رفیق، حرفم را چندی نگیر. شوخی کردم.» در این هنگام به کنارِ رودخانه رسیدند. زیرِ سایه درخت گرد و نشستند. به تنۀ محکم آن تکیه دادند و سرگرم درس خواندن شدند. بعد از چند دقیقه، وحید حیوانی را دید که در میان بوته‌ها می‌جنبد. او از ترس به درخت چسبید. محمد نیز ترسیده بود و می‌خواست فریاد بزند که ناگهان «گرگی» سگ گله از لای بوته‌ها بپرون آمد.

#### \* دور کلمه‌ای که در آن (هـ) وجود دارد، خط بکشید.

محمد از وحید پرسید: «گرگی اینجا چه می‌کند؟ مگر نباید مواطِب گوسفندان پدرت باشد؟» وحید گفت: «امروز پدرم گله را به صحرانبرده است. چون قرار است یک دامپزشک از شهر بباید و همه گاوها و گوساله‌ها و گوسفندها را مُعاينه کند. گرگی هم برای خودش گردش و تفریح می‌کند. شکمش را نگاه کن. ببین از بس غذا خورده چه بزرگ شده! امروز را جشن گرفته است.» گرگی پشتش را به آنها کرد. سرش را پایین انداخت و دم چُبباند. وحید ایستاد. با دستهایش از شاخه درخت آویزان شد و کمی تاب خورد. بعد پایین پرید و گفت: «می‌خواهم بزرگ که شدم دامپزشک شوم.» دوستش پرسید: «چرا؟

#### \* دور کلمه‌ای که در آن (گـ) وجود دارد، خط بکشید.

وحید گفت: «چون می‌خواهم حیوانهای این ده را خودم معاينه کنم. می‌خواهم گله‌ای بزرگتر از گله پدرم داشته باشم. گاوها و گوساله‌ها و گوسفندها و بزهای من همه باید قوی و سالم باشند. من و برادرم می‌خواهیم کارخانه کوچکی در همین ده درست کنیم تا با شیر تازه، کره و پنیر و ماست و دوغ تهیه کنیم و بفروشیم.» محمد گفت: «من هم دلم می‌خواهد مهندس کشاورزی شوم و مثل پدرم یک مزرعه داشته باشم. اما کشاورزی کردن من باید به روش علمی باشد. با غداری من باید به روش علمی باشد. ما بچه‌ها در آینده، با هم کار می‌کنیم و دو خود را آباد خواهیم کرد.» وحید گفت: «به قول آموزگار، انسان با تلاش و کوشش، به هر هدف و آرزویی که داشته باشد، می‌رسد.» آنگاه هر دو مشغول درس خواندن شدند.

## خدا

پیش، پیشش - آندر - بهشت - دانا - نادان - راضی - گویی - مورد - مَنْما - آشکار -  
آهسته - بگوید - جای او، جایش - خشنود - هرگونه - یزدان - ارجمند - حرف  
زشت - بزرگوار - نامش بخوان  
دارو، داروخانه - گل، گلخانه - آشپز، آشپزخانه - مهمان، مهمانخانه - سؤال، سؤالها -  
رأی، رأیها - اسرائیل، اسرائیلی، اسرائیلیها - مسأله، مسائله ها

\*\*\*

حاله ساناز برای مددتی به تبریز آمده بود. ثمینه هر روز با عجله از مدرسه می آمد و بقیه وقتی را با حاله اش می گذراند. یک بار که کنار هم نشسته بودند و درس می خواندند، ثمینه آهسته گفت: «حاله جون، ببخشید، یک سؤال دارم. من در شعر «خدا» معنی و دیکته کلمه های: هر چیز، هرگونه، پیشش، آشکار، جایش، و خدای ارجمند را بلد هستم. اما معنی آندر و مَنْما را نمی دانم.» حاله ساناز گفت: «اندر یعنی (در)، مَنْما، یعنی (نمایم)، (ممکن)... یعنی نام خدا را از زبان دور نکن.» سپس حاله ساناز نگاهی به کتاب فارسی ثمینه انداخت و گفت: شما که هنوز درین «خدا» را خوانده اید! ثمینه گفت: من دوست دارم یکی دو درس از کلاس جلوتر باشم.

\* دور کلمه ای که در آن (ه) صدای (ا) می دهد، خط بکشید.

ثمینه ادامه داد: «من هم مثل شما به درس خواندن علاقه دارم و می خواهم بزرگ که شدم به دانشگاه بروم.» حاله ساناز گفت: «خوب، امیدوارم به هدف خود برسی، ولی فراموش نکن که اگر در زندگی همیشه کار درست را انتخاب کنی و آن کار را با دقت و علاقه انجام دهی، از دانشگاه رفتن هم مهمتر و بهتر است.» ثمینه گفت: «حاله جون، شما باید می گفتید: ولی فراموش منما که اگر اندر زندگی همیشه...» حاله ساناز خنده اش گرفت و گفت: «خیلی خوب... حالا درین جدید را برایم بخوان.» ثمینه شعر «خدا» را از بیر خواند. حاله ساناز لبخند شیرینی زد و گفت: «آفرین ایزدان همیشه یار تو - خشنود باد از کارتون.»

\*\*\*

زاغ - زخم - زنگ، زنگوله - زور - زود - مُزد - موز - وزن - آواز - بازو - پوزه - زبان -  
زنبق - زهرا - زهره - زیان - زیور - کوزه - نازک - ورزش، ورزشکار - قزیر - هنوز -  
هرگز - اجازه - با اجازه - بی اجازه - پیروز - تازگی - رفوزه - رُرافه - زنبور - زنجان -  
زنجبور - زندگی - شیراز - فرزند - مغازه - نوزاد - نوروز  
آیا ضرر یعنی زیان و ضعیف یعنی قوی؟ آیا قصه بزرگوله پارا خوانده‌ای؟ امروز زود  
به بازار رفتیم. مغازه اسباب بازی فروشی هنوز باز نشده بود. کمی منتظر ماندیم تا آقای  
غازه دار آمد.

\* \* \*

آزادگی - حقه باز - روزانه - روزنامه - فرمانه - زستان - کشاورز - مبارزه - خوزستان -  
برمی خیزد - مازندران - مهمان نواز - تیز - ریز - میز - پیشک - عزیز - فرمز - منزل -  
بامزه - بی مزه - پاییز - پرویز - جایزه - جزیره - فزوین - نزدیک - بُزغاله - پاکیزه -  
خوشمزه - رومیزی - کامبیز - تلویزیون - سپاسگزاری

\* زیر هر حرفی که صدای «ز» می‌دهد، خط بکشید.  
این غذای لذیذ و خوشمزه را کدام آشپز ماهر و با سلیقه‌ای پخته است؟ تو پخته‌ای؟  
دیروز بعد از ظهر، من و دوستانم در حیاط خانه‌مان «عمو زنجیر باف» بازی می‌کردیم  
که ناگهان زنگ تلفن و زنگ در به صدا در آمد. زهره ورزشکار است. او سالم، قوی و با  
نشاط است و کمتر مریض می‌شود. زهره دختر بسیار جذی و منظم و مرتب است.  
غُذرابه رضا گفت: «بعضی از مردم حق دیگران را رعایت نمی‌کنند... به نظر من، بهتر  
است که انسان در زندگی نه ظالم باشد و نه مظلوم.» مرتضی، لطفاً آن زنبل پر از موز و  
ذرّت و سبب زمینی را روی میز نگذار. رومیزی راتازه شسته‌ام و اتو زده‌ام، کثیف می‌شود.

## آثار

صد - دانه - یاقوت، یاقوتها - دسته - نظم و ترتیب - یک جا - نشته - خوش‌رنگ -  
رخشان - قلب - سفید، سفیدی - سینه، سینه آن - پیچیده - پوشش، پوششی نرم -